

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmma Totivs Theologiæ S. Thomæ Aqvinatis, Doctoris Angelici Ordinis Prædicatorum

Svpplementvm Tertiæ Partis

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Romæ, 1619

De qualitate confessionis. Quæstio 9.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38817

libet peccato mortali septennis pœnitentia: sed hæc est quasi quædam regula communis, vt in pluribus competens, quam tamen oportet omittere, consideratis diuersis peccatorum & pœnitentiũ circumstantijs.

Ad tertium dicendum, quòd Episcopus vel sacerdos cum maiori periculo suo & aliorum peccat: & ideo sollicitius retrahunt eum Canones a peccato, quam alios, maiorem pœnam iniungendo, secundum quod est in remedium: quamuis quandoque non debeat tanta ex debito. Vnde & in purgatorio non tanta ab eo exigitur.

Ad quartum dicendum, quòd pœna illa est intelligenda, quando nolente sacerdote hoc accidit. Si enim sponte effunderet, multo grauiori pœna dignus esset.

QVÆST. IX.

De qualitate confessionis, in quatuor articulos diuisa.

Deinde considerandum est de qualitate confessionis.

Cõ. Tri. sess. 14. c. 5.

Circa quod quærentur quatuor.

Primo, vtrum confessio possit esse informis?

Secundo, vtrum oporteat confessionem esse integram?

Tertio, vtrum possit aliquis per alium, vel per scriptum confiteri?

Quarto, vtrum illæ conditiones, quæ à magistris assignantur, ad confessionem requirantur?

ARTIC. I.

Vtrum confessio possit esse informis?

Ad primum sic proceditur. Videtur, quòd confessio non possit esse informis. Dicitur enim *Tho. 4. 2. c. 17.* A mortuo, quasi nihil, perit confessio. Et ille qui non habet charitatem, est mortuus, quia *ar. 4. 2. c. 17. q. 3. ar. 4. 2. c. 17. q. 3. ar. 4. 2. c. 17. q. 3.* non est anima viva. Ergo absque charitate non potest esse confessio.

35 Tho. 4. 2. 17. q. 3. ar. 4. 2. c. 17. q. 3. ar. 4. 2. c. 17. q. 3.

2 Præterea, Confessio diuiditur contra contritionem & satisfactionem. Sed contritio & satisfactio sunt Supplementum.

G tista-

tisfactio numquam possunt extra charitatem. Ergo nec confessio.

¶ 3 Præterea, In confessione oportet cordi concordet: quia hoc ipsum nomen nis requirit. Sed ille qui adhuc manet peccati, si confitetur, non habet cor ori quia corde peccatum tenet, quod ore dam talis non confitetur.

SED contra, Quilibet tenetur ad confessio mortaliū. Sed si aliquis semel confessus, in mortali existens, non tenetur ulterius tendum eadem peccata: quia cum nullus charitatem habere, nullus sciret se confessum. Ergo non est de necessitate confessionis, charitate formata.

RESPONDEO dicendum, quod confessio actus virtutis, & pars sacramenti. Secundum quod est actus virtutis, est actus meritorius & sic confessio non valet sine charitate, principium merendi. Sed secundum quod sacramenti, sic ordinat confitentem ad rem, qui habet claves Ecclesiæ, qui dum hoc confessio potest esse etiam in eo, est contritus, quia potest peccata sua pandi, & clauibus Ecclesiæ se subijcere: tunc non percipiat absolutionis fructum, dente fitione percipere incipiet: sicut alijs sacramentis est. Vnde non tenetur confessionem, qui fctus accedit, sed tenetur dum fitionem suam confiteri.

Ad primum ergo dicendum, quod intelligenda est quantum ad fructum percipiendum, quem nullus extra charitatis, percipit.

Ad secundum dicendum, quod contritio factio sunt Deo, sed confessio fit homini de ratione contritionis & satisfactionis

homo sit Deo per charitatem vnitus, non autem de ratione confessionis.

Ad tertium dicendum, quòd ille qui peccata quæ habet, narrat, vere loquitur: & sic cor concordat voci vel verbis, quantum ad substantiam confessionis, quamuis discordet a confessionis fine.

ARTIC. II.

Virum oporteat confessionem esse integram?

Ad secundum sic proceditur. Videtur, quòd non oporteat confessionem esse integram: vt scilicet omnia peccata vni sacerdoti confiteatur aliquis. Quia erubescencia facit ad diminutionem pœnæ. Sed quanto pluribus sacerdotibus quis confitetur, tanto maiorem erubescenciam patitur. Ergo fructuosior est confessio, si pluribus sacerdotibus diuidatur.

¶ 2 Præterea, Confessio ad hoc necessaria est in penitentia, vt pœna secundum arbitrium sacerdotis, peccato taxetur. Sed sufficiens pœna potest imponi a diuersis sacerdotibus de diuersis peccatis. Ergo non oportet vni sacerdoti omnia peccata confiteri.

¶ 3 Præterea, Potest contingere, quòd post confessionem factam & satisfactionem perfectam, recordetur quis alicuius peccati mortalis, quod dum confitebatur, in memoria non habebat; & tunc copiam proprii sacerdotis, cui primo confessus fuerat, habere non poterit. Ergo illud solum peccatum poterit alteri confiteri: & sic diuersa peccata diuersis sacerdotibus confitebitur.

¶ 4 Præterea, Sacerdoti non debet fieri confessio de peccatis nisi propter absolutionem. Sed quandoque sacerdos, qui confessionem audit, potest de quibusdam peccatis absoluere, non de omnibus. Ergo ad minus in tali casu non oportet quòd confessio sit integra.

SED contra, Hypocrisis est impedimentum penitentia. Sed diuidere confessionem ad hypocrisim

36

c. omnis de pœnit. c. remiss.

Dei gerit: & idèd debet ei fieri hoc modo confessio, sicut fit contritio Deo. Vnde sicut non esset contritio, nisi quis de omnibus peccatis, quæ memoriæ occurrunt contereretur: ita non esset confessio, nisi quis de omnibus, quæ memoriæ occurrerint, confiteatur.

Ad tertium dicendum, quòd quidam dicunt, quòd quando aliquis recordatur eorum, quæ prius oblitus erat, debet etiam ea quæ prius confessus fuit, iterum confiteri: & præcipue si non potest eundem habere, cui ante confessus fuerat, qui omnia cognoscit: vt totius culpæ quantitas vni sacerdoti innotescat. Sed hoc non videtur necessarium: quia peccatum habet quantitatem & ex seipso, & ex adiunctione alterius: peccatorum autem, de quibus confessus est, manifestauit quantitatem, quam ex seipsis de se habent. Ad hoc autem, quòd sacerdos vtramque quantitatem huius peccati, cuius fuerat oblitus, cognoscat: sufficit quòd hoc peccatum confitens dicat explicitè, & alia in generali: dicendo, quòd cum aliis multa confiteretur, huius oblitus fuit.

Ad quartum dicendum, quòd etiam si sacerdos non possit de omnibus absoluere, tamen tenetur peccatis ei omnia confiteri, vt quantitatem totius culpæ cognoscat, & de illis de quibus non potest absolute, ad superiorem remittat.

ARTIC. III.

Vtrum possit quis per alium vel per scriptum confiteri?

37

Ad tertium sic proceditur. Videtur, quòd possit quis per alium, vel per scriptum confiteri. Quia confessio ad hoc necessaria est, vt conscientia peccatis: quæ sacerdoti pandatur. Sed homo potest per alium, vel per scriptum suam conscientiam sacerdoti manifestare. Ergo sufficit per alium, vel per scriptum confiteri.

2 Præterea, Quidam non intelliguntur à propriis sacerdotibus propter linguæ diuersitatem: &

G 3 tales

tales non possunt nisi per alios confiteri. Ergo est de necessitate sacramenti, quod per scriptum confiteatur: & ita videtur, quod si per alium confessus fuerit qualitercūque, sufficiat ei ad salutem.

¶ 3 Præterea, De necessitate sacramenti est homo proprio sacerdoti confiteatur, ut ex dicto art. 2. Sed aliquando proprius sacerdos est absens, cui non potest pœnitens propria voce loqui: tunc autem per scriptum ei suam conscientiam manifestare. Ergo videtur, quod per scriptum ei suam conscientiam transmittere debeat.

q̄ preced.
art. 5.

SED contra, Homo ita tenetur ad confessionem peccatorum, sicut ad confessionem fidei. Sed confessio fidei ore est facienda, ut patet Rom. 10. Confessio peccatorum.

¶ Præterea, Qui per seipsum peccauit, per seipsum debet pœnitere. Sed confessio est pœnitentia. Ergo pœnitens debet confiteri propria voce.

RESPONDEO dicendum, quod confessio non solum est actus virtutis, sed etiam est pars sacramenti. Quamuis autem ad eam, secundum quod est actus virtutis, sufficeret qualitercūque fieret, et non esset tanta difficultas in vno modo sicut in alio. Item secundum quod est pars sacramenti, habet determinatum actum, sicut & alia sacramenta habent determinatam materiam. Et sicut in baptismo significandam interiorem abluionem, assumitur elementum, cuius est maximus vsus in abluendo, in actu sacramenti confessionis, ad manifestandum peccata, assumitur illud elementum, quo maxime conveniens manifestare, scilicet proprium verbum. Et sicut in aliis sacramentis, quod per actum determinatum

Ad primum ergo dicendum, quod sicut in aliis sacramentis non sufficit qualitercūque abluere, sed elementum determinatum: ita nec in confessione sufficit qualitercūque peccata manifestare, sed oportet, quod per actum determinatum manifestentur.

Ad secundum dicendum, quod in eo qui vsu
linguæ non habet, sicut est mutus, vel qui est alte-
rius linguæ, sufficit quod per scriptum, aut per nu-
tum, aut per interpretem confiteatur: quia non
exigitur ab homine plus quam possit: quamuis homo
non possit vel debeat Baptismum accipere, nisi in
aqua, quæ est omnino ab exteriori, & nobis ab alio
exhibetur. Sed actus confessionis est ab intra & à
nobis: & ideo quando non possumus vno modo, de-
bemus, secundum quod possumus, confiteri.

Ad tertium dicendum, quod in absentia proprii
sacerdotis etiam potest laico fieri confessio: & ideo
non oportet quod per scriptum fiat: quia plus per-
tinet ad necessitatem confessionis actus, quam ille,
cui fit confessio.

ARTIC. IV.

*Utrum sexdecim conditiones assignata requirantur
ad confessionem?*

38

Ad quartum sic proceditur. Videtur, quod sex-
decim illæ conditiones, quæ à magistris assi-
gnantur, his versibus contentæ, non requirantur ad
confessionem.

Sit simplex, humilis confessio, pura, fidelis,
Atque frequens, nuda, & discreta, libens, verecūda,
Inegra, secreta, & lachrymabilis, accelerata,
Fortis, & accusans, & sit parere parata.
Fides enim & simplicitas, & fortitudo sunt per se
virtutes. Ergo non debent poni per se conditiones
confessionis.

¶ 2 Præterea, Purum est, quod non habet per-
missionem: similiter simplex compositionem &
remissionem aufert. Ergo superflue alterutrum
ponitur.

¶ 3 Præterea, Peccatum semel tantum commis-
sum nullus tenetur confiteri nisi semel. Ergo si homo
peccatum non iterat, non oportet quod sit frequens
confessio.

¶ 4 Præterea, Confessio ad satisfactionem ordi-
natur.

G 4

natur. Sed satisfactio quandoque est publica, & confessio non semper debet esse secreta.

¶ 5 Præterea, Illud quod non est in potestate nostra, non requiritur à nobis. Sed lachrymas terere, non est in potestate nostra. Ergo non requiritur à confiteute.

SED contra est Magistrorum assignatio.

In arg. 1

RESPONDEO dicendum, quòd dictarum conditionum quædam sunt de necessitate confessionis, quædam de bene esse ipsius. Eæ autem quæ sunt de necessitate confessionis, vel competunt ei, secundum quod est actus virtutis, vel secundum quod est sacramenti. Si primo modo; aut ratione virtutis generis; aut ratione specialis virtutis, cuius est actus; aut ex ipsa ratione actus. Virtutis autem in genere sunt quatuor conditiones, vt in 2. Ethicor. * 2. 2. 1. 4.

* 2. 2. 1. 4.

Prima est, vt aliquis sit sciens: & quantum ad hoc dicitur, quòd confessio debeat esse discreta, vt in actu omnis virtutis prudentia requiritur: est autem hæc discretio, vt maiora peccata maiori pondere confiteatur. Secunda conditio est eligens: quia actus virtutum debent esse voluntarij: & quantum ad hoc dicitur, libens. Tercia conditio est, vt propter hoc, scilicet debitum finem, operetur: & quantum ad hoc dicitur, pura, vt scilicet recta sit intentio. Quarta est, vt mobiliter operetur: & quantum ad hoc dicitur, debeat esse fortis, vt scilicet propter verecundiam non dimittatur. Est autem confessio actus penitentia, quæ quidem primo initium sumit ex horrore turpitudinis peccati: & quantum ad hoc dicitur, confessio debet esse verecunda, vt scilicet non sit de peccatis, propter aliquam seculi vanitatem. Secundo, progreditur ad dolorem de peccato commisso: & quantum ad hoc dicitur, debeat esse lachrymabilis. Tertio, in abiectione peccati minatur: & quantum ad hoc debet esse humiliter se miserum confiteatur & infirmum. Ex ipsa

ratione huiusmodi actus, habet confessio, quod sit manifestatiua: quæ quidē manifestatio, per quatuor impedi potest. Primo, per fallitatem: & quantum ad hoc dicitur quod debeat esse fidelis, id est, vera. Secundo, per obscuritatem verborum: & contra hoc dicitur nuda, ut non inuoluat obscuritatem verborum. Tertio, per verborum multiplicationē: & propter hoc dicitur, simplex, ut scilicet non recitet in confessione, nisi quod ad quantitatem peccati pertinet. Quarto, per subtractionem, ut scilicet non subtrahatur aliquid de his quæ manifestanda sunt: & contra hoc dicitur, integra. Secundum autem quod confessio est pars sacramenti, sic concernit iudicium sacerdotis, qui est minister sacramenti. Unde oportet quod sit accusans ex parte contentis: parere parata, per comparationem ad sacerdotem: secreta, quantum ad conditionem fori, in quo de occultis conscientie agitur. Sed de bene esse confessionis est, quod sit frequens, & quod sit accelerata, ut scilicet statim confiteatur.

Ad primum ergo dicendum, quod non est inconueniens, quod conditio vnus virtutis in actu alterius virtutis inueniatur, qui ab ipsa imperatur: vel quia medium, quod est vnus virtutis principaliter, etiam alia virtutes per participationem habent.

Ad secundum dicendum, quod hæc conditio, pura, intentionis excludit perversitatem, à qua homo mutatur: sed, simplex, alieni admisionem excludit.

Ad tertium dicendum, quod hoc non est de necessitate confessionis, sed de bene esse.

Ad quartum dicendum, quod propter scandalum aliorum, qui possunt ex peccatis auditis ad malum inclinari, non debet confessio fieri in publico, sed in occulto: ex pœna autem satisfactoria non scandalizatur ita aliquis: quia quandoque pro paruo, vel nullo peccato, similia opera satisfactoria sunt.

Ad quintum dicendum, quod intelligendum est de lachrymis mentis.

